

اظهار نظر کارشناسی درباره:
«طرح ممنوعیت کارمندان و مدیران دستگاههای اجرائی از عضویت در
هیأت‌های مدیره و مدیریت عامل»
(اعاده شده از شورای نگهبان)

مشخصات طرح

دوره نهم - سال اول

شماره ثبت:

۱۰۶

شماره چاپ:

۱۱۹

تاریخ چاپ:

۱۳۹۱/۴/۲۱

نام دفتر:

مطالعات حقوقی

ماده (۱)

در این ماده، نهادهایی که اشتغال به بیش از یک شغل در آنها ممنوع است، شمرده شده است. از آنجاکه برخی از این نهادها خارج از موارد مطروحه در اصل یکصد و چهل و یکم قانون اساسی^۱ است و بنا به نظر شورای نگهبان، موارد مطرح در این اصل، حصری بوده و در نتیجه قانونگذار عادی نمی‌تواند موارد دیگری را به آن بیافزاید، این ماده مغایر قانون اساسی اعلام شده است.

با توجه به ماده واحده قانون کنونی و تبصره «۴» آن، پیشنهاد می‌شود که محتوای مربوط به ماده (۱) حذف شود.

ماده (۲)

این ماده در اصل جایگزین تبصره «۱» ماده واحده قانون کنونی شده است و در راستای تبیین عبارت «سمت آموزشی» در این تبصره بوده و با ذکر عبارت «تدریس و پژوهش» آن را مشخص کرده است. با توجه به اینکه در

مشخصات گزارش

شماره مسلسل:

۲-۲۴۰۱۲۵۸۱

تاریخ انتشار:

۱۳۹۱/۱۱/۲۴

۱. اصل یکصد و چهل و یکم: رئیس‌جمهور، معاونان رئیس‌جمهور، وزیران و کارمندان دولت نمی‌توانند بیش از یک شغل دولتی داشته باشند و داشتن هر نوع شغل دیگر در مؤسساتی که تمام یا قسمتی از سرمایه آن متعلق به دولت یا مؤسسات عمومی است و نمایندگی مجلس شورای اسلامی و وکالت دادگستری و مشاوره حقوقی و نیز ریاست و مدیریت عامل یا عضویت در هیئت مدیره انواع مختلف شرکت‌های خصوصی، جزء شرکت‌های تعاونی ادارات و مؤسسات برای آنان ممنوع است. سمت‌های آموزشی در دانشگاه‌ها و مؤسسات تحقیقاتی از این، حکم مستثناست.

متن ماده (۲) مصوب مجلس، به مؤسسات آموزشی و تحقیقاتی دارای مجوز از وزارتخانه‌های علوم و بهداشت اشاره شده و از مؤسساتی که از سایر مراجع ذیصلاح همانند حوزه‌های علمی دارای مجوز هستند، غفلت شده، شورای نگهبان این ماده را مغایر ذیل اصل یکصد و چهل و یکم قانون اساسی اعلام کرده است.

پیشنهاد می‌شود عبارت «و سایر مراجع ذیصلاح» پس از عبارت «وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی» در این ماده افزوده شده و کل ماده، جایگزین تبصره «۱» ماده واحده قانون فعلی شود.

ماده (۳)

این ماده در صدد تعریف «شغل» بوده و هر نوع رابطه کاری با دولت با هر عنوانی را مشمول این اصطلاح قرار داده است. شورای نگهبان چنین تعریفی را از مصادیق «نظام اداری غیر صحیح» دانسته و لذا این ماده را با بند «۱۰» اصل سوم قانون اساسی که دولت را مکلف کرده «نظام اداری صحیح» ایجاد کند، مغایر اعلام کرده است.

با توجه به ایراد شورای نگهبان، پیشنهاد می‌شود این ماده حذف شده و تبصره «۲» ماده واحده قانون فعلی کماکان معیار تعریف شغل در این قانون قرار گیرد.

ماده (۴)

این ماده مورد ایراد شورای نگهبان قرار نگرفته است. از آنجا که این ماده تکمیل یافته تبصره «۳» ماده واحده قانون فعلی است، پیشنهاد می‌شود متن آن بدون تغییر جایگزین تبصره مذکور شود.

مواد (۵) و (۶)

این دو ماده اشتغال پزشکی را که در استخدام دولت هستند و نیز کارکنان ستادی وزارتخانه‌های بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و نیز وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی را در بخش خصوصی منع کرده است. شورای نگهبان این ممنوعیت را مغایر اصل یکصد و چهل و یکم قانون اساسی و نیز در تغایر با شرع اعلام کرده است.

با توجه به اینکه قبلاً در تبصره «۲» بند «د» ماده (۳۲) قانون برنامه پنجم توسعه^۱ احکام مشابهی به تصویب رسیده، پیشنهاد می‌شود در صورت اصرار به دائمی کردن آن احکام، تبصره مذکور به عنوان یک تبصره به ذیل ماده واحده قانون فعلی الحاق گردد.

۱. ماده (۳۲) قانون برنامه پنجم توسعه - ... د - ... تبصره «۲» - پزشکی که در استخدام پیمانی و یا رسمی مراکز آموزشی، درمانی دولتی و عمومی غیردولتی می‌باشند مجاز به فعالیت پزشکی در مراکز تشخیصی، آموزشی، درمانی و بیمارستان‌های بخش خصوصی و خیریه نیستند. سایر شاغلین حرف سلامت به پیشنهاد وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و تصویب هیئت وزیران مشمول حکم این تبصره خواهند بود. دولت به منظور جبران خدمات این دسته از پزشکان تعرفه خدمات درمانی را در این‌گونه واحدها و مراکز، متناسب با قیمت واقعی تعیین می‌نماید.

پزشکان در صورت مأموریت به بخش غیردولتی از شمول این حکم مستثنا می‌باشند مشروط به اینکه تنها از یک محل به میزان بخش دولتی و بدون هیچ دریافتی دیگر، حقوق و مزایا دریافت نمایند.

کارکنان ستادی وزارتخانه‌های بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و رفاه و تأمین اجتماعی و سازمان‌های وابسته، هیئت رئیسه دانشگاه‌های علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی کشور، رؤسای بیمارستان‌ها و شبکه‌های بهداشتی درمانی مجاز به فعالیت در بخش غیردولتی درمانی، تشخیصی و آموزشی نیستند و هرگونه پرداخت از این بابت به آنها ممنوع است. مسئولیت اجرای این بند به عهده وزرای وزارتخانه‌های مذکور و معاونین مربوطه آنها و مسئولین مالی دستگاه‌های مذکور است.

ماده (۷)

این ماده مورد ایراد شورای نگهبان واقع نشده و لذا پیشنهاد می‌شود به‌عنوان یک تبصره به ذیل ماده واحده قانون فعلی الحاق گردد.

ماده (۸)

این ماده که در مقام تعیین مجازات برای متخلفان از این قانون بوده، با ایرادی از جانب شورای نگهبان مواجه شده است. از آنجا که محتوای این ماده در تبصره «۵» ماده واحده قانون فعلی وجود دارد، پیشنهاد می‌شود که این ماده حذف شده و به تبصره مذکور اکتفا شود.

ماده (۹)

این ماده که در صدد تعیین مجازات برای آمر و صادرکننده حکم بوده نیز توسط شورای نگهبان مغایر قانون اساسی اعلام شده است. با توجه به اینکه محتوای آن در تبصره «۶» ماده واحده قانون فعلی وجود دارد، پیشنهاد می‌شود این ماده نیز حذف شده و به تبصره مذکور اکتفا شود. البته مجازات جزای نقدی در تبصره مذکور پیش‌بینی نشده و می‌توان صرفاً ذیل ماده (۹) را به تبصره «۶» افزود. البته در این صورت ممکن است شورای نگهبان ایراد را باقی بداند.

ماده (۱۰)

این ماده با ایراد شورای نگهبان مواجه نشده است و از آنجا که تکمیل شده تبصره «۷» قانون کنونی است، پیشنهاد می‌شود متن آن جایگزین تبصره مذکور شود.

ماده (۱۱)

این ماده که با ایراد و ابهام از جانب شورای نگهبان مواجه شده، به نحوی تکرار تبصره «۸» ماده واحده قانون فعلی است و لذا پیشنهاد می‌شود ماده مذکور حذف و به تبصره فوق اکتفا شود.

ماده (۱۲)

این ماده که مجازات‌های این قانون را غیر قابل تخفیف و تعلیق اعلام کرده، به‌نظر شورای نگهبان مغایر با اختیارات رهبری مقرر در بند «۱۱» اصل یکصد و نهم قانون اساسی مبنی بر «عفو و تخفیف مجازات مجرمین» می‌باشد. از این رو پیشنهاد می‌شود این ماده حذف گردد.

ماده (۱۳)

این ماده که در مقام ممنوعیت تصدی شغلی دیگر برای نمایندگان مجلس بوده، نیز توسط شورای نگهبان مغایر قانون اساسی دانسته شده است. با توجه به اینکه طبق ماده (۱۱) قانون نظارت مجلس بر رفتار نمایندگان^۱ چنین ممنوعیتی برای نمایندگان نیز

۱. ماده (۱۱)

نمایندگان مجلس مشمول قانون ممنوعیت تصدی بیش از یک شغل مصوب ۱۳۷۳/۱۰/۱۱ می‌باشند.

مقرر شده، پیشنهاد می‌شود مفاد آن مجدداً تکرار نشده و مجلس به همان ماده مذکور در قانون نظارت مجلس بر رفتار نمایندگان اکتفا نماید.

ماده (۱۴)

این ماده که در مقام اعطای مهلتی برای مشمولان این قانون است، نیز به تبع ایرادات شورای نگهبان بر مواد این قانون، مغایر قانون اساسی اعلام شده است. با توجه به حذف مواد ابتدایی این قانون، فایده‌ای برای ابقای این ماده نیست و لذا پیشنهاد می‌شود این ماده نیز حذف شود.

ماده (۱۵)

این ماده در خصوص ممنوعیت اشتغال کارکنان دولت در شورای نگهبان به عنوان حقوق‌دان شورای نگهبان است و با ایراد شورای نگهبان مبنی بر مغایرت با اصل یکصد و چهل و یکم قانون اساسی مواجه شده است. با توجه به تبصره «۱۰» ماده واحده قانون فعلی که در سال ۱۳۸۸ به تأیید مجمع تشخیص مصلحت نظام رسیده، لزومی به تکرار ماده مذکور نبوده و لذا پیشنهاد می‌شود به تبصره مذکور اکتفا شود.

ماده (۱۶)

این ماده در صدد استثنای شرکت‌های دانش‌بنیان که شرکت‌هایی خصوصی هستند، از مفاد این قانون بوده است و مورد ایراد شورای نگهبان قرار گرفته است. فارغ از اینکه ایراد شورای نگهبان وارد است یا خیر؟ با توجه به حذف ماده (۱) این مصوبه، ماده (۱۶) موضوعاً منتفی است و لذا پیشنهاد می‌شود این ماده نیز حذف شود.

ماده (۱۷)

این ماده که نسخ قانون فعلی را اعلام کرده، با توجه به پیشنهادهایی که در بالا ارائه شد مبنی بر اینکه مواد مورد نظر در قالب اصلاح این قانون ارائه شود، حذف می‌شود.

جمع‌بندی و نتیجه‌گیری

«طرح ممنوعیت اشتغال به بیش از یک شغل» که مواد آن با ایرادهای شورای نگهبان مواجه شده، اصلاحیه‌ای بر قانون ممنوعیت تصدی بیش از یک شغل - مصوب ۱۳۷۳ - است. با توجه به ایرادهای گسترده شورای نگهبان بر مصوبه مجلس، در این گزارش پیشنهاد شده که مواد مد نظر در قالب اصلاحیه‌ای بر قانون مذکور به تصویب برسد. در خصوص برخی از مواد که ایرادهای شورای نگهبان بر آنها قابل رفع نیست نیز پیشنهاد حذف ارائه شده است. به نظر می‌رسد که تصویب پیشنهادهایی که در این گزارش ارائه شده، می‌تواند ایرادهای وارد شده توسط شورای نگهبان را مرتفع سازد.